

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predobjavo, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novice treba šaljati Uredniku Objavitelja Dalmatinskog u Zadar.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Revolucija u Rusiji.

Govor Bethmann Hollwega u Reichstagu.

BERLIN, 29. U Reichstagu izjavio je državni kancelar upogled dogajaju u Rusiji:

Car je Nikola žrtva svoje vlastite tragične krivnje. Zaboravivši na veze, što su već više vječova spajale Njemačku i Rusiju, ne pamteći činjenicu, da nikakav životni interes ne dijeli te dvije zemlje, Car se to više podavao Ententinoj struji, te na kraju zapane u taku jaku odvisnost od ratne stranke, da se jula mjeseca 1914 godine nije ni odzvao Čaru Vilimu koji se pozivaše na dugo-godišnje prijetljstvo.

Državni kancelar Bethmann-Hollweg živo ustaje protiv legendi, da je njemačka vlada podupirala reakcionarni autokratski režim u Rusiji protiv svakog liberalnog pokreta; on pače naglašava, kako je Car Vilim 1905. godine zaklinjao Cara, da se više ne odupire opravdanim željama njegova naroda za reformama. Kako će se stvari u Rusiji dalje razviti, to niko ne može predvidjeti. Mi ćemo se i unaprijed držati načela, da se ne pačamo u unutrašnje prilike stranih zemalja. Nabacanje da Car Vilim hoće da uspostavi puno gospodstvo ruskog Cara to je luda laž i objeda. Kako će ruski narod svoju kuću urediti, to je naprsto njegov posao,* u koji mi se ne upličemo. Jedino što mi želimo, to je da u Rusiji nastanu take prilike, da zemlja bude tvrd bedem mira. Hoće li preuređenje stvari pomoći iznovičnom zbljenju dvaju susjednih naroda, mi ćemo se tome obravljati.

Ruski narod, koji jamačno nije htio rata, neka se ne zabrine da ćemo se mi ikako upilitati. Mi drugo ne tražimo, već samo to da čim prije živemo opet s njim u miru, koji bi se osnjavao na temelju časnom po jednu i drugu stranu. (Živahno odobravanje).

Što se tiče Amerike, državni kancelar kaže: Njemačka nije nikada tražila rata s Amerikom. Mi smo bili prinuđeni da podoštimo podmornički rat. Nazrije li američki narod u tenu povod da navijesti rat, to nećemo biti mi koji će za to biti odgovorni. Njemački će narod znati da i to podnosi i prebri. Što se pali Kine tiče, to se u prelomu odnosa ne radi o slobodnoj odluci kineske vlade, jer ona radi pod pritiskom protivnika, koji idu za tim da prisvoje bez muke ono što je njemački mar za desetina godina u Kini stvorio. Uspjeh rata daće nam, kako sam tvrdio uvjeren, mogućnost, da tamo iznova podignemo ono što je bilo ušteno, i to na troškove naših neprijatelja.

O vojničkoj situaciji državni kancelar malo što može da dodade vojnim izvještajima. Na istočnoj fronti, u ovo doba godine, ne radi se o ovećim operacijama. Na zapadnoj fronti naše kretnje unatrag teku po planu, te nam pružaju svaki dan veću slobodu u operacijama. Cio će narod biti za to zahvalan genijalnom vodstvu Hindenburga i Ludendorff-a. Sve se ostale fronte drže sa nesmanjeno živočušivo.

Zatim državni kancelar stade da govori o pitanjima unutrašnje politike.

POKRĘT.

Don Marko Vežić, — Jađtovac.

Amo je kod nas nastao snažan pokret, te se čak i razmahao. Ako i ne odmahiva on silnom topuzinom Kraljevića Marka, valaj nije ni tolažina Tale Budaline. Mio je taj pokret i očutno dira samarsko srce sa svoje očite i velikodušne nature, da biva, slijepi scijelji i očini im viđe povratiti!

— Nu ti mi kod vas čudotvoraca! Kaki su te vaši čudi i moćni viđari, koje li im na isporuči iz gorice ljekarice trave? Da ne slome vrat, pripinjući se uz vrlove strmeni, kojima se nigda vrška dojavili neće!

Govorite vi, što hoćete, tko kome brani. Ta riječi se barem na pazar ne izvođe i zlatom ne zapisuju! U neke bi zar bilo bolje i uharnije, da je tako. Ne bi bilo na obir i u obilashini smočne dubaklije běse, ali vjerujte — ni bliezgotina i bliezgarija svakojakih nekagovića i njihovih ispirina, da ih ne bi na bunjše izlio! — — — — —

Slijepcu očini i zdravi viđe povratiti! Taman to! Što rekosmo, za to ćemo i rusu glavu založiti, a oporeći je ne ćemo. Megijutim da vas ciglo i usput zamolimo; da nu, recite — nije li čeljade, koje zdravim očima u pisano jà štampano slovo beći, a ni po jedan način ne može prisumiti i sastaviti, što mu goneta, na što li ga upućuje, slijepac, ako i ne od poroda, a ono usigurno, ot-kada se dosjetilo, da živi, te do svoga pokrova?

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

LONDON, 28. Admiralstvo javlja: Engleski razbijaci udari nedavno u Kanalu o minu te potonu. Drugi razbijaci sukobi se s parobrodom pa potonu. U noći između 20 i 21 marta engleska bojnička lagja »Asturias« torpedovana je bez opomene; 31 je osoba ubijena, 12 ih je nestalo, 39 je ranjeno.

BERLIN, 28. (Službeno). U Sredozemnom moru potopljeno je 10 brodova, koji su nosili skupu 31.000 tona.

Prekinuti diplomatski odnosi između Kine i Njemačke.

LONDON, 28. Njemačkim diplomatskim i konzularnim činovnicima u Kini dopušten je slobodan prolazak.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austro-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 28. i 29. marta nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Večernji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 30. Wolff Bureau, 29 marta u večer: Na zapadu radi kiša, na istoku radi jugovine nije bilo osobitih dogajaja.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 28. Glavni stan javlja, 27 marta: Usljed jednog od naših protunapada na ljevoj obali Tigra neprijateljska bojna skupina bi prinuđena da se povuče sa teškim gubicima. Za te operacije zarobimo 180 ljudi i otesno 6 mitraljeza, 3 puške na stroj, veliku množinu ručnih granata i pješadijske municije. Dana 26. marta počinjeno je na 40 kilometara od Derkoske obale u Crnomoru 6 neprijateljskih lagja, biva 3 razbijaca, 2 lagje za letjelice i jedna mala pomorska krstarica. Naše se letjelice digoše u boji i bacaju s uspjehom bombe na letjeličke lagje. U zračnom boju, koji se po tom razvije, neprijateljske letjelice bježu prinuđene od mitralješke vatre da se spuste okomice na more. Sve se naše letjelice zdrave povratite, pošto su bacanjem bomba usukale žestoku artilerijsku vatru što su lagje u nje uperivale. Sa ostalih fronta ništa važno.

CARIGRAD, 28. Glavni stan javlja, 27 marta: Fronta na Sinaju:

Dana 26. marta započće već davno iščekivan napad, što ga je neprijatelj bržljivo pripremio. Boj koji se razvije 27. marta popodne u okolini Gaze, svrši se sjajnom turskom pobedom. Englez učestvovao u boju sa po prilici četiri divizije, sa mnogo artilerijske i oklopnevoj automobilima. Tokom bitke, koja potraja dva dana, neprijatelj pretrpi teške gubitake, 200 je ljudi zarobljeno, jedan

Eto vam amošnjega našega pokreta, eto društva Svetoga Vida za duhovne slijepce!

Te promećite svojom preda me, niti me smićeš s punta, da se u brojenom pometem. I onako ja pogajam, Šta je vama i velju vam, da, izuzmi staroga Kerana i još starije Ašpija, ako iznagješ, da amo kod nas tko zna, što je našaranu crno po bijelu, uho mi prorvi, slijepcem me od poroda provizi, a lašcem i pogotovo oglasi, da ni Božurina Čabić nije glasovitij! I onako puk amo gata, da naš Božo, otkada se rođo, nije istine prouštio.

Stari je Keran, za svoje mladosti i sa svojom hrvatskom braćom vojujući šezdesetih godina prošlostog vijeka po poljanama izdajne Italije za Boga, Kralja i Dom, kao »ordinanc« svoga gospodara i krajškoga časnika, naravnicom nađaren, navalni i okositi dušmanin tmice i bezjašta, a ponesen za svjetlost, za njezinu bijelinu danom te znanjem — naučio čitati i to, da mu ispred očiju ne bi mogao, između ih pet prsta, jednoga zatajati i sakriti.

O Ašpiji bih najvoleo mučati, te ni zuba ne obijeli. Nu kad povijest književnosti moga sela i župe traži i zahtjeva, da se istina lopizom ne zadržava, eto ču vam je na povisocje načuliti, te znajte, da je njegovo i čitanje i pisanje stečeno na tugoj i kršćanskoj krvi.

Kako, tako i svakojako, a najsneručnije je, da je bilo naopako. Davno je to bilo, a sad jedno da se spominje. Starci i svjedoci pomrli, a kađ mačka začepkava, da prostite, svoju neku stvar, utaman bi bilo pitati Ašpiju, da on sa sagrušane ljuške krvi skida deveteru koru. Svakako — mladost radost,

je oklopjeni automobil otet. Protivnik se povlači jugo-zapadnim pravcem naše su čete za njim u potjeri. Naši su gubici neznatni.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 28. Izvještaj generalnog štaba, 28. marta:

Na ljevoj obali Vardara njemačka patrola uništi engleski odjeljak, kojega su dva oficira pala, a jedan ostao zarobljen. Proterani su vratom više engleskih odjeljaka pješadije, koji su na jugu zakočili iz Barakli-Dzume.

Robertson na talijanskoj fronti.

LUGANO, 28. Novine javljaju, da je engleski poglavica generalnog štaba Robertson obašao talijansku frontu i vjećao sa francuskim generalom Weygandom i Cadornom.

Irska i Engleska.

Baš u ču kad se Londonski političari radeju i veseli, e su svjet uverili da u današnjem ratu oni zbilja vojuju »za pravo i slobodu« a osobito da izbave iz ropstva male narode, nemilo su kod kuće iznenadjeni pojavama, koje najočitije dokazuju, kako Engleska nasilno postupa sa svojim malim narodima.

U onom istom času kad predsjednik Wilson, tobože radi »slobode naroda«, ustaje na oružje uz Englesku, da aktivno učestvuje u ovome ratu »za oslobođenje«, sa engleskim obala stižu njemu tužni glasovi Iraca, koji ga opominju, da za njih pod engleskom nema slobode.

Što je zadnji prevrat u Lublinu krvavo ugulen, u Irskoj se političko obzorje nije više razgalilo, po njemu se dapače opet vije neke stara crna oblačina: stranka »Sinn-Feiner« opet je uskršnula. Oko 1700 irskih rodoljuba, koji su — kako opaža dopisnik lista »Echo de Paris« — čamili u engleskim tamnicama, a koji su se sada povratili u Irsku, ljudi koji se skoro nijesu dobro međusobom ni poznivali prije svog tamovanja sklopile u tamnicama tijesnu svezu, koju njihov otpust iz sužnje nije odriješio ni prekinuo.

Engleska se je Vladu tu skoro toj neugodnoj povjavi dosjetila na izborima u nekom odlomku grofovije Roscommon. Službeni kandidat Redmondove stranke, koja je sklona nekom sporazumljenu s Londonском vladom, ružno propade, a izabran je grof Plunkett, otac onoga Josipa Plunkett-a, koji je, kao vogja irske bune maja mjeseca 1916. bio ustrijeljen u Dubljinu. Novi je zastupnik Plunkett, dogovorno sa strankom »Sinn-Feiner« odlučio da ne ide u londonski parlament, jer da irski poslanici ne smiju vjećati drugde nego u Dubljinu.

Oštira se rasprava tu skoro vodila u engleskoj Donjoj Kući o irskom pitanju. Poznato je da se razlikuju u političko obzorje nije više razgalilo, po njemu se dapače opet vije neke stara crna oblačina: stranka »Sinn-Feiner« opet je uskršnula. Oko 1700 irskih rodoljuba, koji su — kako opaža dopisnik lista »Echo de Paris« — čamili u engleskim tamnicama, a koji su se sada povratili u Irsku, ljudi koji se skoro nijesu dobro međusobom ni poznivali prije svog tamovanja sklopile u tamnicama tijesnu svezu, koju njihov otpust iz sužnje nije odriješio ni prekinuo.

Engleska se je Vladu tu skoro toj neugodnoj povjavi dosjetila na izborima u nekom odlomku grofovije Roscommon. Službeni kandidat Redmondove stranke, koja je sklona nekom sporazumljenu s Londonском vladom, ružno propade, a izabran je grof Plunkett, otac onoga Josipa Plunkett-a, koji je, kao vogja irske bune maja mjeseca 1916. bio ustrijeljen u Dubljinu. Novi je zastupnik Plunkett, dogovorno sa strankom »Sinn-Feiner« odlučio da ne ide u londonski parlament, jer da irski poslanici ne smiju vjećati drugde nego u Dubljinu.

Nacionalisti su izdali proglašenje kojeg posluže po jedan primjerak predsjedniku Sjedinjenih Država, te nove postojbine na tisućama irskih iseljenika, i ministrica predsjednika, Kanade, Australije i Nove Zelande, koji bi, prama susreljivom prijedlogu Asquitha, imali, prigodom skorašnje carevinske konferencije, raspravljati o irskom pitanju. U tom proglašenju nacionalisti tvrde, da ako govor Lloyd George-a pokazuje definitivni pravac engleske po-

To traži i Redmondova stranka, koja je inače bila dosta blizu engleskoj Vladi. Uime ove stranke prikazao je tu skoro zastupnik O'Connor u engleskoj Donjoj Kući rezoluciju, u kojoj kaže, da za očaćanje Entente u borbi za priznavanje pravâ malih naroda, najpreće je udjeliti Irskoj, bez da je očaćanje, one slobodne institucije, koje su joj odavna bile obećane.

O'Connor obrazložio je ovu rezoluciju u gradu u kojim je molio Vladu, da ne bude drvenastog srca prama Irskoj, i da napokon riješi povoljno ovo pitanje. Lloyd George stade se izmotavati i pozvati na protivnost Ulsterske stranke, koja se je i nedavno očito opirala osnovi »Home Rule«, nadajući da bi bolje bilo da se irski nacionalisti dogovore sa pristalicama Ulstera; te izjaviti da, niti sada niti poslije rata, Vlada im neće što drugo predložiti niti ponudit.

John Redmond, vogja parlamentarne irske stranke odgovori: »Ova će rasprava vrlo štetovati interes Engleske. Tijem što Vlada odbija prijedlog da stavi u krepost zakon »Home Rule« uz potrebite dogovore i izmjene, kojih je nastala potreba zbog novih prilika. Vlada ide na ruku irskim revolucionarcima.«

Governor videći da od ovake rasprave nema nikakve koristi za irski narod, pozvao je svoje sumišljenike, da izjavu u vijećnici i da dogovor s njime vjećati o daljem postupanju prama Vladu. Da to su svi nacionalisti ustali i izišli iz Donje Kuće.

Ovakvo glasi službeni engleski izvještaj o ovoj upadici. »Manchester Guardian« glasilo starog engleskog liberalizma, smatra situaciju, koja je od tega nastala, ozbiljnom, te se boji irske katastrofe. »Journal de Genève« primio je nakon ove sjednice iz Londona članak, u kojemu se između ostalog kaže:

»Rasprava o »Home Rule« zakonu prihvatala je opet ostar i dramatičan karakter starijih vremena, tako da je u srijedu u večer, nacionalistična skupina, kojoj je vog

litike, pada svaka mogućnost da Irska ikada dobije svoju autonomiju. Proglas se pri kraju obraća, ne samo narodima britskog carstva, već i svim američkim narodima, s molbom da sklone englesku vladu, da oduži Irskoj dug koji joj duguje.

Éto dakle Wilsonu lijepe prigode, da pokaže tvorom svoje umanitarnu i liberalnu načelu.

Veliki svjajcarski list, koji nije stavno protiv Engleske, Basler Nachrichten ističući u velike znamenitost irskog pitanja u danasne doba, piše:

« Situacija ide s dan na dan na to gore. Najmanje 50.000 ljudi najbolje engleske vojske koji bi na drugom mjestu bili od preće potrebe, moraju služiti u Irskoj, a valja da će toj vojski trebati i novih pojačanja, da tamo čuva red i mir.

Ali kako će se Engleska moći prikazati konferenciji za mir i braniti oslobodjenje podjarmljene naroda, dok bude revolucionari duh vlasta u Irskoj i vojnička sila bude potrebita da pokorava irski narod?».

Naši Dopisi

Hvar, 25. o. m.

(Posjet Nj. Pr. gosp. Namjesnika). — Danas je naše mjesto bilo vrlo prijatno iznenadjeno. Okolo 10 sati izjutra u nedjelju, stiže u hvarsку luku torpiljarka. Megij prima spazimo na palubi našeg novo imenovanog počasnog gragjanina Nj. Pr. gosp. namjesnika grofa Attems. U društvo visokog gosta bježe gosp. kontradmiral Zaccaria, ličnost vrlo poznata u našim krugovima, zbog svojih vrline i izvanrednih zasluga za provat našeg primjera. U pratnji gosp. namjesnika bješe kotačnik g. Visin.

G. Namjesnika, dočekaše na obali, g. upravitelj poglavarstva Lemesich, načelnik F. Novak, članovi mjesne aprovizacije, dok se ostali svjet, iznenadjen prijatnim dolaskom, okupljo u sve to većem broju.

S obale visoki gost krenu pravcem u stolnu crkvu sa pratinjom, a potom pogje posjeti presv. g. biskupa, koji zbog nemoci ne moguće izići mu u susret. Megijutim pristupiš g. namjesniku apost. protonotar i zamjenik presv. biskupa Mng. Siminatti, te kanonik Bojanic sa ostalom svećenstvom.

Iz biskupije g. Namjesnik se uputi do pred općinu. Na glavnoj pločati susrete g. Namjesnika mnoštvo naroda, a preuzvani gospodin vrlo ljeubzno se ustavio nekoliko časaka među pukom. Tu je raspitao za razne potrebe, koje su za sada najpreće, pak je obećao svoju visoku pomoć. Svi su prisutni ljupko pozdravili g. Namjesnika ključevi po tri put: živio! Gosp. Namjesnik da je rasplati napose i od svoje pratinje u mjestu za razne prilike, navlastito glede aprovizacije.

Ovom prilikom nek nam je dopušteno istaknuti i živo zauzimanje, koje nam je pokazao i g. kontradmiral Zaccaria za naše primorske prilike. Poznavajući potpuno i skroz važnost ljetnog ribanja, obradowao nas je vijesti, da će vojna vlast brzo dopustiti u doličnom broju vojnici u mjestu dopust za ribanje srdjana. Ulovljena riba predavaće se aprovizaciji; ova će snabdijevati pučanstvo, a event. preostatak posoliti i spremati u konzerve.

Gosp. namjesnik uputi se u općinski ured, gdje se još bolje raspitao za potrebe puka, pak se sa pratinjom povrati na torpiljarku i pošto je skoro 2 sata proboravio u našoj sredini, krenu put Visa. Na općinskoj zgradi čitavi se dan vijala zastava.

DALMATINSKE VIJESTI

Namjesništvena naredba o trgovanim životinjama u Dalmaciji.

Stočarstvo, koje se u nas, od neko doba, nastojanjem Vlade, bješe lijepo podiglo, očito je da tako, ovih zadnjih godina štetne posljedice ratnih prilika; te nešto ratne daće, nešto smanjeni uvoz marve za klanje iz Bosne-Hercegovine i Hrvatske, učiniše da se ovo domaće naše bogastvo stalo znatno smanjivati. Da stane na put ovome zlu, Vlada je izdala 17. veljače o. g. naredbu „glede uregijenja prometa sa papkarima u Dalmaciji“ kojom je htjelo dvostruku svrhu do dokući: s jedne strane, da spasi naše domaće blago, da nam sasvim ne propane, a s druge da potrošačima osigura nužnu količinu mesa uz umjerenu cijenu. Htjelo se to postignuti uregivanjem i centralizovanjem pazarâ, da ne bi narod tamog stoku potrebitu za poljske radnje i za raspolod; htjelo se, udaranjem odregjenih cijena životinjama, pribaviti potrošačima jeftinije meso.

Pa da sađe stotina, a ne jedna, sreća uzme oko njih uđarati u svirku i u talambase, ne pomaže to; njihovo se kolo razvrarlo, i nitko ga već ne nastavi. Ne pomažu tu misali ispred njih, jer oni, a pravran vrć ispred nosa, jehanako im oči boje.

Od bir-zemana zna to Keran i Ašpij, gdje amošnjega župnika za svetačnih dana pači i podbađa. Prokušani su oni i binedžije, ali i akrami davnji, kršćani stalni, sinci odabranji svoje crkve, ali svegjer uz službenje «ograda» i u «dekuimima» umeterijenu okviru. Čistunci su oni i legalna stranka ustaljenih načela, sa uz čistoću svega toga kolikoga hoće se i mazala «šmira», drugačije sa zargajih osovina, zakanische njihova kola i na Uskrs i na Božić. Svega će tih velebnih dana biti, nu crkveni hram ne iščeka Kerana ni Ašpij i ne zapazi ih među ostalim vjernicima. Po tome otpada i jutrnja i večernja, a uz dužno evangeliye — eno popu i «pištula», neka se s njome drpa i na hrapavo je grlo izgoni.

Ta je prigoda, da je Kerana grlavica povalila, a Ašpij i u drubo zakrenulo — sputaće se sad ta pukom u crkvi prošiti — i sad se sve i dociglo oko zadrlo za trećega starca i Aliju remetu, da on svojim mogućim «katramacima» lijeći bocu ljuču svojih «kolega» u službi hrama Božjega. Dvije krune oko grla, dvije na pupak — bocu je priprušen i odamulna, a mi obrađovani svojim očima iznovice počivamo na miljenicima ove krajine znane.

(Slijedi.)

Na žalost naredba nije postigla svoj cilj, jer vlasnici blaga ne htjeđe ga, uz one uvjete, svojevoljno dognati na sajmišta, te su se vlasti, a da svijet po građovima i varošima ne ostane bez mesa, morale latiti rekvizicije: a to je dakako ozlovoljilo i uznemirilo narod na selu, koji nastoja da na svaki način svoje blago otme od te mjeru.

Preuzvani gosp. Namjesnik, na svom skrašnjem službenom putovanju, došao je u Splitu i dotiči kompetentnim ličnostima, a osobito s načelnicima zagorskih općina, najvećijim ovakim posloma, te se vijećajući s njima, uvjerio, da se varoši i građovi mogu najbolje naskrbiti mesom jedino, ako je slobodna trgovina stokom, te je, netom se povratio, odmah dao shodne odredbe u tom smislu. Vlast će dakako paziti na to, da se mesu ne udari presku-pa, nepravedna cijena.

Izmisljen odgovor N. P. gosp. Ministra preosjećenika.

Pod natpisom »Bijeda u Istri« priopćio je zagrebački »Obzor« u broju 73 od 19. ožujka, da su skoro bili kod ministra-preosjećenika u Beču dr. Korošec, dr. Krek i dr. Spinčić, a uime hrvatsko-slovenskog kluba, te mu među ostalim ocratali bijedno stanje pučanstva, naročito u Dalmaciji i u Istri i da im je na to gospodin Ministar preosjećenik između ostaloga odgovorio, da će c. k. vlada sve učiniti, da uđovolji, koliko je uopće moguće, potrebnou pučanstvu posudu, ali u koliko se ne bude moglo, kako bi se želilo, posuđu doskočiti, treba poučiti pučanstvo, da se ne može i da se priuči stradati.

Ovu su vijest prenijele mnoge druge novine. Kako s najboljeg izvora doznađemo, i kako je »Slovenec« prekojučer izjavio, ovaki je odgovor N. P. gosp. Ministra preosjećenika potpuno izmislen.

Imenovanje.

Ministar finacija imenovao je kontrolora zemaljske finansijske blagajnice u Zadru Romeoa Tamino direktorom ove blagajnice.

Ratna imenovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo imenovati:

prtič. poručnicima: (rangom od 1. januara 1916) prič. zast. Vjekoslava Kargotića, Antuna Simonelli i Terka Tripala od Dalm. strj. konj. divizije.

(rangom od 1. avgusta 1916) prič. zast. Stjepana Cecuka, Franja Seisla, Rudolfa Pechotscha, Franja Huberta, Ignjaca Gettingera, Rudolfa Czerny, Henrija Seubertha, Ljudevit Staschitzky, Maksa Ashingera, Karla Pocherza, Ivana Nissala, Karla Peikerta, Karla Müllera, Josipa Wimmera, Ernesta Grubera, Franja Schiansky, Rudolfa Knirscha i Alfreda Feslera, sv. od 23. dom. puk.

Sjemenje od povrća.

Zauzimanjem namjesništva, koje je već nabavilo i na kotare podijelilo 3 vaguna graha (tažola) za sjeme, dolaze ovih dana u pokrajini sljedeće vrste i količine sjemenje od povrća:

1. Zemaljskom gospodarskom vijeću u Zadru: 1500 Kg. graška (biži) — 250 bijelog kupusa — 500 svibanjske repe — 200 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 korabice — 50 mrkve — 50 krije — 50 ljutice;

2. Zadružnom savezu u Splitu: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Gospodarsko vijeće i Savez, uzmimajući u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i kotarskih poglavarstava; suviše Vijeće i Savez valja, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u kotaru prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

Dandan je gojenje povrća od velike, goleme važnosti; varivo i sočivo svakome su i u mirno doba draga i potrebita hrana, pak ne treba iščitati, koliko ova hrana vrijedi u doba, kad je malo kruha, kad je siromuhu teško doći do mesa, kad uopće vlasta oskuđica životnih namirnica. Ne zasiju li se polja i vrtovi, biće ova oskuđica i još teža; misleći dake na sutra, ko god ima zemlje za povrće, neka kupuje povrtno sjemenje i neka goji što više povrće.

3. Županijom savezu u Splitu: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

4. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Šibensko vijeće i Šibensku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Šibenskih poglavarstava; suviše Šibensko vijeće i Šibensku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Šibeniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

5. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Šibensko vijeće i Šibensku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Šibenskih poglavarstava; suviše Šibensko vijeće i Šibensku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Šibeniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

6. Županijom savezu u Dubrovniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Dubrovačko vijeće i Dubrovačku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Dubrovačkih poglavarstava; suviše Dubrovačko vijeće i Dubrovačku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Dubrovniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

7. Županijom savezu u Kotoru: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Kotoransko vijeće i Kotoransku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Kotoranskih poglavarstava; suviše Kotoransko vijeće i Kotoransku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Kotoru prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

8. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Šibenčkih poglavarstava; suviše Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Šibeniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

9. Županijom savezu u Komiži: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Komižansko vijeće i Komižansku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Komižanskih poglavarstava; suviše Komižansko vijeće i Komižansku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Komiži prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

10. Županijom savezu u Hvaru: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Hvaransko vijeće i Hvaransku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Hvaranskih poglavarstava; suviše Hvaransko vijeće i Hvaransku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Hvaru prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

11. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Šibenčkih poglavarstava; suviše Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Šibeniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

12. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 ljutice;

Ovo će sjemenje prodavati Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, u obzir u prvom redu prijedloge namjesništva i Šibenčkih poglavarstava; suviše Šibenčko vijeće i Šibenčku županiju, da odnosnom poglavarstvu odmah prijave, kome su u Šibeniku prodali graška za sjeme, da bi se moglo nadzirati, da grašak, koji je dandan je rijeđak i dragocjen, bude faktično posijan.

13. Županijom savezu u Šibeniku: 1500 Kg. graška — 50 spanjaka — 50 jesenske repe — 50 bijelog kupusa — 50 mrkve — 50 krije — 50 krije — 50 lj

staležu, a prvo i prvo velikim masama, koje je sudbina lišila svakog dobra. Doklonimo se onim milijunima ljudi, koji u strješnjem rovovima ili kod kuće, na bojnom polju ili na radnji, svoju danomčnu nemaštiju mučke podnose; poklonimo se njihovoj veličini i jakosti. Doći će dan, pa će narodi Monarhije dobiti nagradu za svoje junastvo.

Uput: Ostaje li Vaša Dreuzvišenost još uvijek pri prijedlogu da svi zaraćenici odašlu svoje dele-gate na jednu konferenciju za mi?

Odgovor: Dakako, mislim da je to jedini put da se dospije općem kraju. Za one, koji hoće da se dalje ratuju, konferencija ne bi donijela nikakve promjene; jer dok se vijeća, borba se može nastaviti. Ali jedino na konferenciji za mir mogu se riješiti više stotina pitanja, što ih je rat nametnuto i što sačinjavaju jednu nerazrešivu cjelinu. Mi držimo velikih komada zemljišta naših neprijatelja, a oni širokih krajeva naših; na moru blokada naših protivnika bori se protiv podmorničkog rato-vanja. Svi su međunarodni ugovori mahom raz-drti. Nije moguće pojedina pitanja istrgnuti iz čitavog kompleksa te cjeline. Ko mir želi, treba da o njemu i govoriti i pregovarati. Pokaže li konferencija o miru, da nije moguće složiti se, to će se neprekinuti rat dalje ratovati.

Uput: A bi li se dalo objaviti opći ocrat naših uvjeta za mir?

Odgovor: Ali to se već učinilo. Ja sam javno izjavio, da mi vodimo obrambeni rat, koji nam je bio nametnut, njegova je svrha obezbeđivanje, slobodni, nepomučeni razvoj Monarhije. Mi moramo dobiti jamstva za naše postojanje i za naše životne uvjete. Netom naši protivnici napuste svoje neispunjive želje da nas skrije, i netom budu spremni da pregovaraju o miru koji bi bio častan i po nje i po nas, ništa više neće braniti da se pregovori zapodjenu.

Enver-paša u Beču.

BEČ, 30. Turski ministar Enver-paša stigao je u Beč; na stanicu ga dočekaše gospoda od turskog poklisaštva, austro-ugarski vojni opu-nomočnik u Carigradu Pourianowski i nekoliko oficira. Enver-paša se oduzeo u Hotel Imperial; na prolasku svijet je vrlo simpatično pozdravljan. U 11. sati Car je primio Envera u Badenu u posebnu audijenciju a na podne Cesarica u Laxemburgu. Podopne bio je u Laxemburgu dieueuer Enver-paši u počast.

BEČ, 31. Cesari je udijelio turskom ratnom ministru Enver Paši svoju sliku u zlatnom okviru sa inicijalima u briljantima, a gospodin njegove pratnje i njemu pridatko razna odlikovanja. Poslije audiencije u Cesaru, Enver paša je odulje vijećao, u sijelu višeg vojnog zapovjedništva, sa poglavicom generalnog štaba Arzom; zašim je pohodio ministra izvanjskih posala Cerninu, pak pošao na ratno ministarstvo, gdje su se dva ratna ministra preko po sata živahnog razgovarali. Enver je u većer bio u operi. Ministar rata Krobatin dao je u počast Enveru sobet na koji je pozvao Enverovu pratnju, ministra za zemaljsku obranu Georgija, poglavicu generalnog štaba Arza i više vojничkih dostoanstvenika.

Odsianstvo Bosne i Hercegovine kod Njegova Veličanstva.

BEČ, 31. Cesari je primio u prisustvu Cesariću u dvoru Laxemburskom odaslanstvo od 25 članova svih staleža pučanstva Bosne i Hercegovine, koje je vodio zemaljski poglavac Sarkotić. Ovaj je držao besedu, u kojoj je rekao: Deprjatelji, koji se već boji da mu pogani planovi neće uspijeti, kuša da širenjem najpakkosnijih laži i neprikrivenim objavljivanjem svojih ratnih ciljeva, što smjeraju na samovoljne teritorijalne promjene, postigne ono što u otvorenoj borbi nije mogao da stice. Bosna i Hercegovina neće nikako da znadu da se otiče od sudbine Monarhije. Bosanski je narod za nerazrešivu zajedničku sreću sa Monarhijom, a ta zajednica jedina može da jamči potpun razvoj njegove domovine.

Cesar odgovori zahvališi na poklonstvu. On istaće prokušano junaštvo bosansko hercegovačkih četa i požrtvovnost bosanskog naroda, te reče da će nastojati da ta zemlja, koja je za uvjike zdržana sa njegovom krunom, dočeka lijep razvoj.

Cesar je primio deputaciju austrijskog pomorskih društava, koje mu je zahvalio što se primio pokroviteljstva. Cesar je u svom odgovoru rekao: Današnje vrijeme pokazuje, od kolike je važnosti za domovinu sloboda mora; ta se sloboda više ne smije izgubiti, mi ne smijemo stojati skrštenih ruku kad se bude o tome raditi, da se koristimo blagom zemlje; za tu svrhu trgovčka će se flota razviti i ojačati.

Ruska revolucija.

Nove vojničke odredbe.

PETROGRAD, 30. Petrogradska Agencija: Ratni je ministar naredio da se ukine ratni sud. Dekadašnji ministar rata Pelivanov krenuo je u glavni stan, da ga na novoj osnovi preuredi, da točno opredeli uzajamne odnose generalnog štaba i privremene vlade, da se postara za razdoblju vlasti i da skine sa višeg zapovjedništva stare vojnskovođe, koji su dopriši do granice dobi.

DARZ, 31. «Petit Parisien» javlja iz Petrograda: General Aleksejev se odlučio da obrazuje na svim frontama odobreći jačanje stope, a u koje će stupiti oficiri, vojnici, predstavnici socijalnih organizacija, zemstava i gradskih udruženja. Radničko zastupništvo u Dumi smjeće u buduće obilaziti svu frontu.

AMSTERDAM, 31. «Handelsblad» javlja iz Petrograda: Zapovjednikom zapadne vojne skupine imenovan je general Gurko, a ne, kako se isprva javilo, general Leščický, koji ostaje zborni zapovjednik.

Važne izjave ruskog ministra izvanjskih posala Miljkova.

CHRISTIANIA, 30. «Aftenposten» objavljuje telegram iz Haparande, po kojemu je ministar izvanjskih posala Miljkov u jednom razgovoru izjavio, da će nezavisnost Finlandije poboljšati odnose sa Švedskom. O ratnim ciljevima Miljkov se

izjavio vrlo pridržljivo; on je samo natuknuo, da se male narodnosti u Rusiji moraju osloboditi, a tursko pitanje riješiti u korist Rusije. Oslobođeni russki narod ne može pristati na mire koji bi obesčastio, on mora dalje rotavati ma da ciljevi nijesu oni koji su nekad bili. Glasovi o uništavanju nje-mačkog militarizma moraju učutati. Pravi je ratni cilj Rusije da može potpuno iskoristiti blagodati što joj je donijela revolucija. Ovaj cilj treba da se saopći njemačkome narodu.

Finska vlada.

LYON, 31. Novine javljaju iz Petrograda: Obrazovala se finska privremena vlada, koju sa-stavljaju većinom socijalisti.

Carica majka i članovi Romanove Kuće.

BERN, 31. Radiotelegrafska agencija petrogradske javla: Ustrojioće se ministarstvo za lijepe umjetnosti; uprava bi se ponudila Gorkome.

Privremena je vlada dala Carici majci da se nastani na Krimu, ali je moralu dopustiti, da je otprati komisija Dume.

AMSTERDAM, 30. «Times» javlja iz Petrograda, 28. marta: Svi veliki knezovi i ostali članovi kuće Romanova položiće zakletvu vjernosti privremenom vladi.

Ukinuta cenzura stranih novina.

PETROGRAD, 31. Ministar unutrašnjih posala naredio je da se odmah ukine cenzura nad svim novinama što izlaze u inostranstvu na domaćim i stranim jezicima.

Uapšenja.

ZURICH, 31. «Neue Zürcher Zeitung» javlja iz Petrograda: Moskovski vojnički zapovjednik Mrasovski je uapšen i prenesen u Petrograd; određeno je da se uapsi i nekadašnji poglavica se-menske pukovnije general Riman. Dosad je u Petrogradu zatvoreno do 4000 osoba. Ministar predsjednik knez Lvov je odlučio, da sazove u Moskvu težački kongres. Na selu vladao bi opći mir i red.

Nemiri u Španjolskoj.

MADRID, 30. Službeno. Ustavljeni su na-redbom ustavne garancije u svim pokrajinama kraljevine.

RAT.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 30. Službeno se javlja: »30. marta 1917.«

Istočno i jugo-istočno bojište:

Dišta osobito.

Talijansko bojište:

U kraškom odsječku artilerijska je djelatnost u prostorima našeg posljednjeg pothvata vrlo živahnog. Rovereto i Arco stajahu jučer pod vatrom srednjih i teških topova. U Arco pogognjena je civilna bolnica.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izvještaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 30. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan 30. marta 1917.

Zapadno bojište:

Na istoku od Neuville i Saint Vaasta kanadske pukovnije napadno obnoć ćeftiri puta naše pozicije, i svaki su put ubijene sa znatnim gubicima. S obzi strane ceste Peronne-Fins naše se zaštite čete uklonile poslije boja na liniju Ruyaulcourt-Sorel. Sjevero-istočno od Soissona francuski bataljoni potkušuju uzaludno da steku zemljiste; oni su odbijeni sa znatnim gubicima. Na kanalu Aisne-Marne i u Champagni, naše baterije prigušile napade koji se spremaju.

Istočno bojište i mačedonska fronta:

Ništa znatno.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Dogadjaji na moru:

U noći između 28. i 29. marta naše pomorske bojne snage pretražile blokovano područje pred jugo-istočnom obalom Engleske. Osim oružanog engleskog parobroda »Mascotte», koji je istočno od Lowestofta potopljen od artillerijske vatre, nije se vidjelo ni neprijateljskih bojnih snaga ni tijekovskog prometa.

Zapovjedništvo flote.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 31. Wolff-Bureau. Ka već u mrcu objavljenim uspjesima naših podmornica, dolaze, po vijestima podmornica što su se povratile, 34 parobroda, 3 jedrenjače, 14 ribarskih lagja, svega 90.000 tona.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 29. Glavni stan javlja, 29. marta: Sinjska fronta:

Naše čete potpisnije neprijateljske zalaznice sve do južno od Vadi-Gaze (7 km. južno od Gaze). Neprijateljske se glavne snage povukše još dalje. Sa ostalih fronta ništa važno.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 30. Si annuncia ufficialmente: »30 marzo 1917.«

Teatro della guerra orientale e sud-orientale.

Nessun avvenimento particolare.

Teatro della guerra italiana:

Nel settore del Carso azione molto viva dell'artiglieria nei siti ove si è combattuto durante le nostre ultime operazioni.

Rovereto ed Arco stettero ieri sotto il fuoco di cannoni di calibro medio e pesante. In Arco fu colpito l'ospedale civile.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 30. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 30 marzo 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Ad est di Neuville — Saint Vaast reggimenti canadesi attaccaroni 4 volte durante la notte le nostre posizioni, ma furono sempre ribattuti con perdite copiose. Da ambo i lati della strada Peronne-Fins le nostre truppe di protezione, dopo una fazione, si scansarono entro la linea Ruyaulcourt-Sorel. A nord est di Soissons battaglioni francesi tentarono inutilmente di guadagnare terreno: essi furono sanguinosamente respinti. Sul canale tra l'Aisne e la Marne, nonché nella Sciamagna, attacchi in preparazione furono tenuti bassi dalle nostre batterie.

Teatro della guerra orientale e fronte macedone.

Nulla d'essenziale.

Nella notte dal 28 al 29 marzo nostre navi da guerra fecero una scorriera entro la zona bloccata davanti la costa sud-orientale inglese. Tranne il pir scapo armato inglese »Mascotte« affondato dal nostro fuoco ad est di Lowestoft, non furono avvistate navi da guerra inglesi, né scorto alcun movimento di navi mercantili.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

BERLINO, 30. Secondo notizie recate da sottomarini di ritorno, ai piroscafi affondati nel mese di marzo, fino ad ora registrati, vanno aggiunti questi nuovi successi dei nostri sottomarini: 34 piroscafi, 3 velieri, 14 battelli da pesca, stazzanti complessivamente 90.000 ton.

Il comando della flotta.

Enver Pascià a Vienna.

VIENNA, 31. L'imperatore conferi al ministro della guerra turco Enver Pascià il proprio ritratto in cornice d'oro, con le iniziali imperiali in brillanti; ai dignitari del seguito di Enver fece una visita al ministro degli esteri conte Cernin, poscia si recò al ministero della guerra, ove i due ministri ebbero un animato colloquio di oltre mezza ora. Enver assistette quindi allo spettacolo al teatro dell'Opera.

Dopo ricevuto in udienza dall'imperatore, Enver Pascià ebbe nella sede del comando superiore dell'esercito un lungo colloquio col capo dello stato maggiore generale Arz; quindi Enver fece una visita al ministro degli esteri conte Cernin, poscia si recò al ministero della guerra, ove i due ministri ebbero un animato colloquio di oltre mezza ora. Enver assistette quindi allo spettacolo al teatro dell'Opera.

Il ministro della guerra Krobatin diede in onore di Enver un banchetto di gala, al quale intervennero le persone del seguito di Enver, il ministro della difesa del paese Georgi, il capo dello stato maggiore Arz e parecchi dignitari militari.

Un ministero delle belle arti in Russia. La Zarina madre in Crimea. Comitati per la disciplina militare al fronte.

BERNA, 30. L'Agenzia Radio ha da Pietroburgo: Verrà istituito un ministero delle belle arti e ne verrà offerta la direzione a Gor'ki.

Il governo provvisorio ha permesso alla Zarina madre di ritirarsi in Crimea; dovette però farsi scortare da una commissione della Duma.

Il «Petit Parisien» ha da Pietroburgo: Il generale Alexejev si è determinato a istituire in tutti i settori del fronte dei comitati, costituiti da ufficiali, soldati, rappresentanti delle organizzazioni sociali, degli Zemstvo e delle associazioni delle città, per rafforzare la disciplina dell'esercito.

I rappresentanti dei partiti operai alla Duma dovranno d'ora in poi avere accesso in tutti i punti del fronte.

Importanti dichiarazioni di Miljkow.

CRISTIANIA, 30. «L'Aften Posten» pubblica un telegramma da Haparanda, secondo il quale il ministro degli esteri Miljkow

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Prenimljene naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkis: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, fini biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu draga količina, i plaća najvišom cijenom.



Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.



Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%.* *Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest.* — *Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%.* — *Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%.* — *Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usual tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874* Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. *Lotti Turchi 1870 da fchi 400*. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

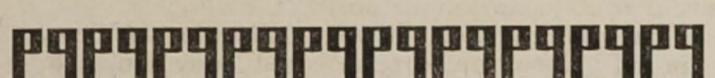
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.



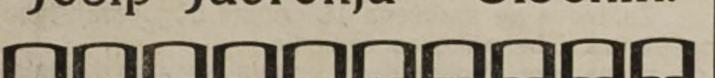
Častim se izvijestiti cij. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Uredje, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu.

Šibenik obala kod Tvornice leda.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisionalna i Otpremajuća Poslovnica

Josip Jadronja - Šibenik.



Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca.

Narudžbe šalju se tvrdki

MARCELLO PATTIERA — Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojav: PATTIERA — Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje. ♦♦♦♦♦

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u ZADRU



Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Skladište papira i kancelarijskih potrepština

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5 i 6. — Cigaretnog papira: «SAMUO» I. vrste kr. 7:80, II. vrste kr. 6:80, «AUSTRIA» kr. 4:20 po kartonu. — Fotografskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i uredje



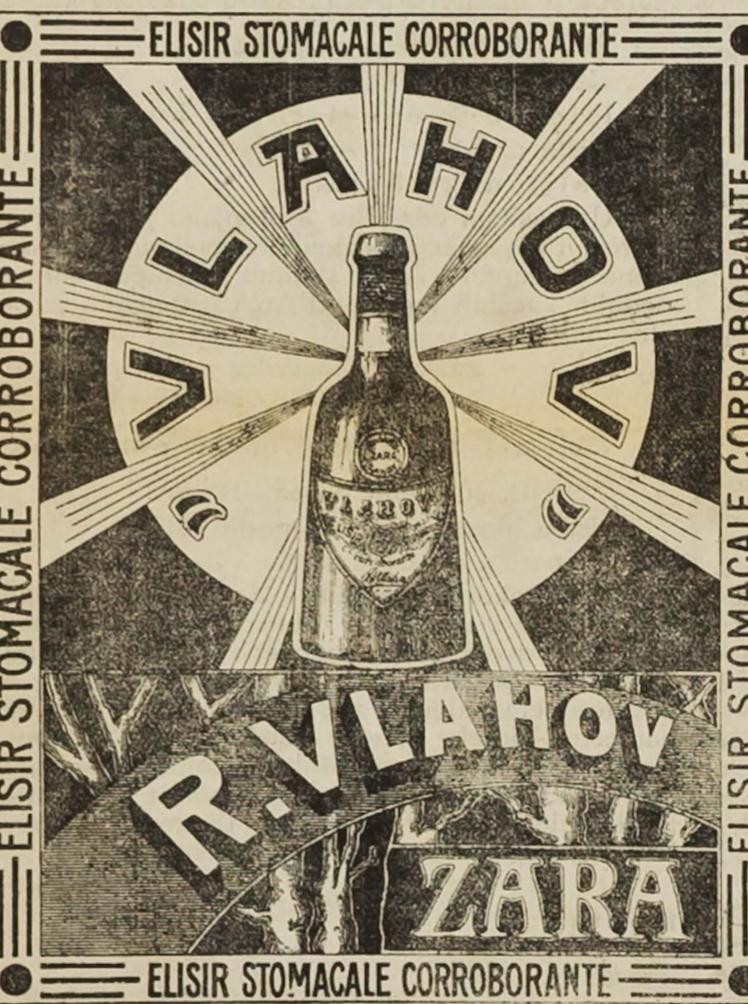
Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disaći stroj «Meteor» Kr. 380
također hrv. pismom.

Pečata od gume
i mjeđi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76×50, Kruna 3:50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od $\frac{1}{2}$ do $\frac{6}{m}$ po kg. Kr. 5 do 6:60, sa gvožđenom žicom $3 \frac{1}{m}$ kg. K. 7:80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.



Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 $\frac{3}{4}$ kamata.



Konvertirajte svoje hipotekarne dugove u jeftine, amortizacione i neotkazive zajmove

Zemljišno Veresijskog Žavoda Kraljevine Dalmacije u Zadru.

Zavod nije ustrojen radi dobitka, već za promicanje zemljišne veresije u Dalmaciji.

Zeman je za konverzije veoma povoljan.

Dobrojni tečaj zavodskih zajmova iznosi sada 100%.

Hipotekarni dužnik plaća zavodu godišnje samo 4 1/2% kamate, 1/4% doprinos upravnome trošku, najmanje 1% na dobitak glavnice, uz naknadu nekih sitnih troškova.

Na pr. na zajam od Kr. 1000 plaća se polugodišnje:

polovica 5 1/2% anuitete	K. 27:50
1/8 doprinos upravnome trošku	K. 1:25
naknada poreza prihodarine	K. 0:18
biljež namirnice	K. 0:20
ukupno	K. 29:13

Ovo se plaća kroz 75 polugodišta 37 1/2 godina, pa je onda utrunut cijel na glavnici i kamata. Sve bliže obavijesti daje kretom pošte ravnateljstvo zavoda.

1-12

„BLANKA“

Direktan uvoz iz Njemačke.

MARCELLO PATTIERA — Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojav: PATTIERA — Zadar.

Cijena
Kr. 12.—; s
Na polugodiš

Cesar
pohode
BEĆ,
prije lično
Cesar i Ce
u njemački
ski par. R
vladara na
prilike; st
glavni stan
ni, koji Č
BEĆ,
2 s. iz La
posjete nje

Rev
Pregovo
BER
grad: Pre
ničkog od
dokončani.
polovicom
Švajcaket
dilo u koj
rima. Poli
i vojnički
glavke mo
objavi.

PETR
glavni sta
taurijske p
povjerenje
načne pob
republiku.
Car i C
PETR
cije: Sva j
Carskoga
je par sa
put se na
u palaci.
Nadbisku

PETR
kojega je
Galicij,
panje nov
nepravdu
Galiciji.

BUDD
ila, su q
predsjedni
dok traje

Ovo
zvaničnih
čiti i usta
i nasrne.
bila frontu
luje i na s
caj u mor
ška, da
štrajk na
megju hra
— Kerana
na jednoj
pjevača ne
iščeš.
E pa
zauzugali!
sujetu —
zađnja dva
— javiti i
famo gras
čapungjel
ljaju i tam
merika, ni
već uz mr
vijaj oko
voljiti.